

Kritisch blijven

Het is zomer. H&W moet met andere tijdschriften concurreren om uw aandacht. Wij doen dat niet met een dubbeldik zomernummer, bewaarbijlage of vakantiespecial maar met een interessant blad. Eigenlijk had die vette acht op de cover, als het gaat om diversiteit en bruikbaarheid voor de praktijk, ook best een 8+ mogen zijn.

Ik vraag me wel eens af: zouden de oprichters van H&W tevreden zijn geweest over het blad dat nu voor u ligt? En zouden ze tevreden zijn geweest over de richting waarin de huisarts en diens wetenschap zich hebben ontwikkeld? Ze zouden er waarschijnlijk dubbele gevoelens over hebben.

Innige relatie

De huisartsgeneeskunde is de afgelopen vijftig jaar enorm veranderd, en de wetenschap ook. Tegelijkertijd is, net als bij elke langdurige relatie, de onderlinge verhouding tussen huisarts en wetenschap zowel verdiept als complexer geworden. Huisartsen en onderzoekers zijn beter geworden in het onderzoeken van praktische vragen, en onderzoeksresultaten zijn steeds bruikbaar voor de praktijk. Het is een persoonlijke observatie, maar ik hoor nooit meer opmerkingen als 'dat is wetenschap, dit is de praktijk'. Verbeeld ik het me of was dat twintig jaar geleden veel normaler? Ik denk dat de relatie beter en inniger is geworden.

Beïnvloeding

Tegelijkertijd is de wetenschap niet meer die volledig betrouwbare partner van toen, die onafhankelijke vinder van de waarheid: ze is een beetje bezoodeld geraakt. Onderzoek is volgens velen een industrie geworden, waar de nadruk te veel op productie en individuele prestatie is komen te liggen. De noodzaak om te scoren wordt gezien als een oorzaak van de schandalen in de wetenschap, ook in de geneeskunde. Er ligt veel druk op onderzoekers en hun publicaties. Daarnaast heeft het succes van de huisartsgeneeskunde ook zijn weerslag op de wetenschap. Veel mensen willen iets van ons, huisartsen, en daarbij komt onderzoek goed van pas. Zo heeft de farmaceutische industrie de focus verlegd: met positief onderzoek verkopen pillen beter dan met advertenties. De invloed van gesponsord onderzoek is internationaal met redactioneel beleid met veel moeite teruggedrongen, maar daarmee zijn we er nog niet. Ook andere partijen willen ons beleid via onderzoekspublicaties beïnvloeden. Sommige onderzoekers stellen dat huisartsen meer moeten doen (pillen uitschrijven, verwijzen, laboratoriaaanvragen doen, aandacht geven), anderen dat we juist minder moeten doen (een ander kan beter diagnosticeren, behandelen, informatie geven). Soms zijn de aanbevelingen terecht, maar bij veel onderzoeken – vaak vanuit andere disciplines – kan ik me niet onttrekken aan de indruk van belangenverstrengeling. Er is een grijze zone tussen maatschappelijk relevant onderzoek en onvervalste beïnvloeding via wetenschap.

De paradox voor H&W is dat het als wetenschappelijk blad vrij van belangen wil zijn, maar die belangen zijn tegelijkertijd voortdurend aanwezig. Reden te meer om tevreden te zijn met dit nummer dat weer rijkelijk is gevuld met gedegen onderzoek, kritische commentaren en praktische handvatten. ■

Sjoerd Hobma